2021. június 24., csütörtök

P9_TA(2021)0316

A szabályozás célravezetősége, szubszidiaritása és arányossága – jelentés a jogalkotás minőségének javításáról a 2017., 2018. és 2019. év vonatkozásában

Az Európai Parlament 2021. június 24-i állásfoglalása az európai uniós szabályozás célravezetőségéről, szubszidiaritásáról és arányosságáról – jelentés a jogalkotás minőségének javításáról a 2017., 2018. és 2019. év vonatkozásában (2020/2262(INI))

(2022/C 81/06)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 5. cikkére,

— tekintettel a nemzeti parlamentek Európai Unióban betöltött szerepéről szóló 1. jegyzőkönyvre,

— tekintettel a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyvre,

— tekintettel a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2003. december 16-i intézményközi megállapodásra és annak legújabb változatára, a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásra,

— tekintettel az Európai Parlament és a Tanács illetékes szolgálatai között létrejött, 2011. július 22-i gyakorlati megállapodásra az első olvasatban elfogadott megállapodások esetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 294. cikke (4) bekezdésének alkalmazásáról,

— tekintettel a Bizottság szubszidiaritásról és arányosságról szóló 2017. évi éves jelentésére (COM(2018)0490), a Bizottság szubszidiaritásról és arányosságról szóló 2018. évi éves jelentésére (COM(2019)0333) és a Bizottság szubszidiaritásról és arányosságról szóló 2019. évi éves jelentésére (COM(2020)0272),

— tekintettel a Bizottság „A szubszidiaritás és az arányosság elve szerepének megerősítése az uniós politikai döntéshozatal során” című közleményére és annak mellékleteire (COM(2018)0703),

— tekintettel a szubszidiaritással, az arányossággal és a „kevesebbet hatékonyabban” kérdésével foglalkozó munkacsoportra, amely 2018. július 10-én ismertette megállapításait,

— tekintettel a Régiók Európai Bizottsága véleményeire és állásfoglalásaira, nevezetesen az esb-alapokra vonatkozó közös rendelkezésekről szóló rendelet strukturális reformok támogatása tekintetében történő módosításáról szóló, 2018. február 1-jei állásfoglalására ([1]), a „Gondolkodjunk Európáról: a helyi és regionális önkormányzatok hangja az Unióba vetett bizalom helyreállítása érdekében” című, 2018. október 9-i véleményre (CDR 1230/2018), valamint az Európai Bizottság 2021. évi munkaprogramjáról szóló, 2020. december 10-i állásfoglalására ([2]), és tekintettel a Régiók Bizottságának a 2020-2025 közötti időszakra vonatkozó, „A polgáraihoz falvain, városain és régióin keresztül közelebb álló Európa” című, a 2020. június 30. és 2020. július 2. között tartott plenáris üléshez kapcsolódó prioritásaira,

— tekintettel a 2019. november 22-én Rómában a Régiók Bizottsága és a regionális parlamentek elnökeinek olaszországi konferenciája által közösen szervezett, „Aktív szubszidiaritás: teremtsük meg együtt az uniós hozzáadott értéket” című 9. szubszidiaritási konferenciára,

— tekintettel az Európai Parlament és a Régiók Bizottsága közötti, 2014. február 5-én aláírt együttműködési megállapodásra,

([1]) HL C 176., 2018.5.23., 5. o.
([2]) HL C 37., 2021.2.2., 1. o.

— tekintettel az európai zöld megállapodásról szóló, 2020. január 15-i állásfoglalására ([3]), amely üdvözli a Bizottság kötelezettségvállalását annak biztosítására, hogy valamennyi uniós fellépés segítse az EU-t a fenntartható jövő és a méltányos átállás elérésében, és ennek megfelelően aktualizálja a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásokat, többek között előírva, hogy az EU és tagállamai minőségi jogalkotási programjaiba be kell építeni a „fenntarthatóság elsődlegességének" elvét,

— tekintettel a nyitott, hatékony és független európai uniós igazgatásról szóló, 2016. június 9-i állásfoglalására ([4]),

— tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére,

— tekintettel a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság, valamint az Alkotmányügyi Bizottság véleményeire,

— tekintettel a Jogi Bizottság jelentésére (A9-0191/2021),

A. mivel az Európai Unió hatásköreinek gyakorlását a szubszidiaritás elve és az arányosság elve szabályozza; mivel azokon a területeken, amelyeken az EU nem rendelkezik kizárólagos hatáskörrel, a szubszidiaritás elve egyrészt a tagállamok döntési és cselekvési képességét védelmezi, másrészt lehetővé teszi az uniós szintű cselekvést, amennyiben a „tervezett intézkedés terjedelme és hatásai miatt" a cselekvés célkitűzései tagállami szinten nem valósíthatók meg megfelelő módon; mivel az európai szerződésekbe való bevonásának célja ezáltal az, hogy a hatáskörök gyakorlása a polgárokhoz legközelebb eső szinten történjen, az EUSZ 10. cikkének (3) bekezdésében meghatározott közelség elvének megfelelően;

B. mivel a Juncker-Bizottság 2017 júliusában elfogadta a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatások felülvizsgált csomagját és az azt kísérő eszköztárat; mivel kibővítette a minőségi jogalkotás portálját, hogy megkönnyítse a polgárok számára az online navigációt; mivel vállalta, hogy a szubszidiaritás és arányosság elveit az európai demokratikus folyamat és a teljes jogalkotási folyamat középpontjába helyezi azáltal, hogy létrehozta a szubszidiaritással, az arányossággal és a „kevesebbet hatékonyabban" megközelítéssel foglalkozó munkacsoportot, amely 2018. július 10-én nyújtotta be jelentését;

C. mivel a munkacsoport ajánlásokat fogalmazott meg egyrészt a szubszidiaritás és az arányosság elvei közös értelmezésének és az uniós intézmények munkájában való alkalmazásának a javítása, másrészt a helyi és regionális önkormányzatok és a nemzeti parlamentek nagyobb szerepet kapjanak az „aktív szubszidiaritás" elérése érdekében, amelynek célja az uniós politikák jobb elfogadását előmozdítása; mivel válaszolt azokra a kérdésekre, hogy „hogyan lehet jobban alkalmazni a szubszidiaritás és az arányosság elvét az uniós intézményekben" és „hogyan lehet jobban bevonni a regionális és helyi hatóságokat és a nemzeti parlamenteket az uniós politikák kialakításába és végrehajtásába";

D. mivel „A szubszidiaritás és az arányosság elve szerepének megerősítése az uniós politikai döntéshozatal során" című, 2018. október 23-i közleményében (COM(2018)0703) az Európai Bizottság megismételte a szubszidiaritás és az arányosság elvének a jogalkotás javítása terén betöltött alapvető szerepét, és meghatározta a munkacsoport jelentésére válaszul meghozandó intézkedéseket, amelyek magukban foglalták a helyi és regionális önkormányzatok nézeteire való összpontosítást, a szubszidiaritás és az arányosság elve közös értelmezésének előmozdítását az EU-ban, a meglévő jogszabályok szubszidiaritás és arányosság szempontjából történő alaposabb vizsgálatát, valamint a nemzeti parlamentek támogatását szerepük hatékonyabb végrehajtásában;

E. mivel a Bizottság folytatta a megerősített minőségi jogalkotási programját, valamint a szubszidiaritás és az arányosság elvének saját politikai döntéshozatala minden szakaszában történő alkalmazását;

F. mivel a Bizottság 2020. július 3-án elindította a „Ossza meg velünk véleményét!" internetes portál átdolgozott változatát, hogy az interneten keresztül könnyebb legyen hozzájárulni az uniós jogalkotáshoz és szakpolitikai döntéshozatalhoz; mivel a portál új változatának tovább kell javítania a Bizottság nyilvánossággal folytatott konzultációját és kommunikációját, és növelnie kell az átláthatóságot; mivel a jobb szabályozásra vonatkozó menetrend részeként a portál célja az uniós politikai döntéshozatal minőségének javítása;

([3]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0005.
([4]) HL C 86., 2018.3.6., 126. o.

2021. június 24., csütörtök

G. mivel az „Ossza meg velünk véleményét” internetes portál hatékony hozzáférési pontnak bizonyult a polgárok és az érdekelt felek számára ahhoz, hogy részt vehessenek a Bizottság szakpolitika-előkészítő munkájában; mivel azonban az Európai Számvevőszék 2019-ben különjelentést tett közzé, amelyben ajánlásokat fogalmazott meg e portál javítása érdekében, különösen a fordítások használata tekintetében;

H. mivel a Bizottság 2018-ban megkezdte azt a gyakorlatot, hogy az uniós jogszabályok kidolgozása során a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló jelentéseket összevonja a nemzeti parlamentekkel fenntartott kapcsolatairól szóló jelentésekkel, ezáltal nagyobb hangsúlyt fektetve a nemzeti parlamentek nézeteire, és elkerülve a két éves jelentés közötti átfedéseket;

I. mivel a Bizottsághoz 2017-ben 52, 2018-ban 37, 2019-ben pedig 0 indokolt vélemény érkezett a nemzeti parlamentektől a szubszidiaritás elvével kapcsolatban;

J. mivel 2019-ben a nemzeti parlamentektől származó indokolással ellátott vélemények hiánya nem a szubszidiaritás és az arányosság elvének jobb érvényesítésének tudható be, hanem inkább annak, hogy 2019 átmeneti év volt két bizottság között, amely során az Európai Parlament feloszlott és európai választásokat tartottak, és ezért a korábbi évekhez képest kevesebb jogalkotási kezdeményezés és javaslat született;

K. mivel a Parlament tisztában van azzal, hogy a nemzeti parlamenteket az Európai Parlament mellett fokozottabban be kell vonni a megerősített együttműködés demokratikus ellenőrzésébe, amennyiben az a megosztott hatáskörbe tartozó szakpolitikai területeket érinti;

L. mivel a Régiók Bizottsága a közelmúltban, 2021 márciusában bevezette a regionális központok 2.0-t; mivel ez a projekt a Régiók Bizottságának saját kezdeményezésére indul, amelynek célja az uniós politikák gyakorlati működésének nyomon követése;

M. mivel a Szabályozói Ellenőrzési Testület megbízatása kiterjed a hatásvizsgálatok minőségének ellenőrzésére;

N. mivel a Bizottság elkötelezte magát az „egy be, egy ki” elv alkalmazása mellett, amely szerint az új terheket létrehozó jogalkotási javaslatoknak mentesíteniük kell a polgárokat és a vállalkozásokat az azonos szakpolitikai területen uniós szinten meglévő egyenértékű terhek alól, de ez idáig nem alkalmazta sikeresen ezt az elvet;

O. mivel a jelenlegi válság felfedte a szükségtelen szabályozási terhek azonosításának és enyhítésének szükségességét annak biztosítása érdekében, hogy az uniós jogszabályok elérjék a kívánt előnyöket, miközben csökkentik a szükségtelen költségeket és ésszerű időkereten belül, különösen felgyorsítva a kis- és középvállalkozások (kkv-k), valamint a mikrovállalkozások számára nyújtott támogatási intézkedéseket; mivel a fogyasztók, a munkavállalók, a kkv-k és minden polgár érdekében a jogszabályoknak kiegyensúlyozottnak, egyértelműnek, átfogónak, inkluzívnak kell lenniük, és adott esetben a szükséges tudományos bizonyítékokon kell alapulniuk; hangsúlyozza, hogy a mikrovállalkozásoknak és a kkv-knak csak a sajátosságaikkal és az ágazatuk jellemzőivel arányos kötelezettségekkel kell szembenézniük, továbbá a piac széttöredezettségének korlátozása, az indokolatlan piaci akadályok felszámolása és az egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében határozott végrehajtási intézkedések alkalmazására ösztönzi a Bizottságot; mivel azonban a „jobb szabályozásnak” mindenki javát kell szolgálnia, és az európai társadalom érdekeit kell szolgálnia;

P. mivel a Parlamentnek, a Bizottságnak és a Tanácsnak mint jogalkotó szerveknek tiszteletben kell tartaniuk a hatáskör-átruházás, a szubszidiaritás és az arányosság elvét;;

1. emlékeztet a Bizottság a szubszidiaritásról és az arányosságról szóló éves jelentések jelentőségére;

2. üdvözli a szubszidiaritás és az arányosság elvének folyamatos megvitatását, amely alapvető elvek irányadóak az Európai Unió számára; emlékeztet a szubszidiaritás és az arányosság uniós szintű közös értelmezésének fontosságára, valamint tudomásul veszi a korábbi jelentésekben a Bizottság szubszidiaritásról és arányosságról szóló éves jelentéseinek felszínességével kapcsolatban felvetett aggályokra, amely jelentések gyakran nem foglalkoznak részletesen azzal, hogy ezeket az elveket hogyan tartják be az uniós szakpolitikai döntéshozatal során; elismeri a Bizottság szubszidiaritásról és az arányosságról szóló éves jelentésének egyre inkább átfogó jellegét;

3. emlékeztet annak fontosságára, hogy az EUSZ 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvét – amely szerint a döntéseket a legmegfelelőbb politikai szinten, valamint a polgárokhoz és a vállalkozásokhoz a lehető legközelebb eső szinten kell meghozni – folyamatosan tiszteletben kell tartani, és hogy az uniós szintű fellépés a nemzeti, regionális vagy helyi szinten rendelkezésre álló lehetőségek fényében indokolt, tiszteletben tartva az alábbi három alapvető folyamatot: visszamenőleges

értékelés, hatásvizsgálat és konzultáció az érdekelt felekkel; ösztönzi továbbá a Bizottságot, hogy az EU-t hozza közelebb a polgárokhoz; rámutat arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok az uniós jogszabályok mintegy 70 %-át hajtják végre és alkalmazzák; úgy véli, hogy a polgárok választott képviselőivel uniós ügyekben folytatott szoros konzultáció igen hatékony módja annak, hogy az EU közelebb kerüljön a polgáraihoz; felszólítja a tagállamok nemzeti szintű hatóságait és az érintett érdekelt feleket, hogy a döntéshozatali folyamat korai szakaszában szorosabban vegyenek részt a szubszidiaritás és az arányosság ellenőrzése, valamint az uniós jogszabályok adminisztratív terheinek értékelése révén annak biztosítása érdekében, hogy az EU a kizárólagos hatáskörébe tartozó területeken túlmenően csak akkor tegyen lépéseket, ha az hatékonyabb, mint a nemzeti, regionális vagy helyi szintű fellépés; emlékeztet arra is, hogy az arányosság elve megköveteli, hogy az EU által tett intézkedések ne terjeszkedjenek túl a Szerződések célkitűzéseinek eléréséhez szükséges mértéken; ösztönzi a Bizottságot, hogy értékelje a szubszidiaritási eljárás hatékonyságát és eredményességét annak érdekében, hogy azonosítsák és orvosolják annak hiányosságait;

4. hangsúlyozza, hogy a szubszidiaritás-ellenőrzési mechanizmus eljárásának jelenlegi szerkezete azt eredményezi, hogy a nemzeti parlamentek uniós bizottságai túl sok időt szentelnek a szoros határidejű technikai és jogi értékeléseknek, ami megnehezíti az európai politikáról folytatott mélyebb politikai párbeszéd megvalósítására irányuló célkitűzés megvalósítását;

5. kéri az EUMSZ felülvizsgálatát és az Európai Parlament közvetlen jogalkotási kezdeményezési jogának bevezetését, mivel az Európai Parlament közvetlenül az európai polgárokat képviseli;

6. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy megfelelően magyarázzák el, miért van szükség jogalkotási kezdeményezésekre, és hogy azok hogyan hatnak a jelentős ágazatokra (gazdaság, környezet, társadalom), célul tűzve ki a szubszidiaritás és az arányosság elvének tiszteletben tartását;

7. úgy véli, hogy az Európai Unió jobb szabályozás révén történő előmozdítása fontos az uniós polgárok és vállalkozások stabilitása és jogbiztonsága, és ezáltal a növekedés, a munkahelyteremtés és a jólét megteremtése szempontjából;

8. úgy véli, hogy a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazása minden szakpolitika kialakításához kiindulópontot jelent, és a szakpolitikák életciklusának lényeges részét képezi;

9. tudomásul veszi a szubszidiaritással, az arányossággal és a „kevesebbet hatékonyabban” kérdésével foglalkozó munkacsoport következtetéseit; felhívja a figyelmet arra, hogy a Parlament úgy vélte, hogy a Bizottság által létrehozott munkacsoportban való részvétel figyelmen kívül hagyná a Parlament intézményi szerepét és jogállását, amely az Európai Unió egyetlen közvetlenül választott intézménye és uniós szinten képviseli a polgárokat és a vállalkozásokat, és politikai ellenőrzési feladatokat lát el a Bizottság felett, következésképpen úgy határozott, hogy elutasítja a felkérést, hogy tagok kinevezésével vegyen részt a munkacsoportban; üdvözli a munkacsoport jelentésében található eredményeket és ajánlásokat, amelyek szerint az EU hozzáadott értéket képvisel valamennyi meglévő tevékenységi területen, és azt a tényt, hogy a munkacsoport nem határozott meg olyan, a Szerződés hatálya alá tartozó hatásköröket vagy szakpolitikai területeket, amelyeket teljes egészében vagy részben véglegesen át kellene ruházni a tagállamokra; felszólítja a Bizottságot, hogy hajtsa végre ezeket a következtetéseket, és különösen vonja be jobban és teljesen a helyi és regionális hatóságokat a konzultációs folyamataiba, továbbá építse be a „mintahálózatot” annak érdekében, hogy a döntéshozatali folyamat során értékelje mindkét elv alkalmazását; megjegyzi, hogy ehhez szilárd elkötelezettségre lesz szükség, többek között az uniós társjogalkotók részéről is; javasolja továbbá a parlamentközi együttműködés meglévő kereteinek értékelését és továbbfejlesztését;

10. úgy véli, hogy minden bizottsági javaslatnak pozitív hatást kell gyakorolnia a polgárok életére, arányos és elviselhető költségek mellett;

11. hangsúlyozza, hogy a nemzeti parlamenteket a lehető leghamarabb be kell vonni a jogalkotási folyamatba, lehetőleg közvetlenül az ütemterv közzététele után és a konzultációs szakaszban; úgy véli, hogy az új jogi aktusok előterjesztése előtt nagyobb hangsúlyt kell fektetni a szubszidiaritásra, és hogy a konzultációs szakaszt különösen a nemzeti parlamentek véleményének proaktív összegyűjtésére és aggodalmaik rögzítésére kell felhasználni, mivel ezzel elkerülhető a „sárga lap” használata, és elkerülhetővé válnak a tárgyalási szakaszban felmerülő problémák;

12. üdvözli azt az intézkedést, hogy támogatják a nemzeti parlamenteket a szerepük hatékonyabb betöltésében azáltal, hogy a december 20. és január 10. közötti időszakot kizárják abból a nyolchetes időszakból, amely alatt a nemzeti parlamentek indokolással ellátott véleményt nyújthatnak be;

13. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a nemzeti parlamentek részt vegyenek az uniós szintű jogalkotás folyamatában; megjegyzi, hogy bár a nemzeti parlamentektől kapott indokolt vélemények száma 2017 és 2019 között tovább csökkent, 2019-ben pedig nem nyújtottak be indokolással ellátott véleményt, a Bizottsághoz benyújtott vélemények és az Európai Parlamentnek – többek között a nem jogalkotási kezdeményezésekről – benyújtott hozzájárulások száma továbbra is következetesen magas, ami tanúsítja, hogy a nemzeti parlamentek pozitív és előretekintő szerepet vállalnak az uniós szakpolitikai ciklusban; megjegyzi, hogy e beadványok közül több dokumentum olyan fontos intézményi kérdésekre

összpontosított, mint a gazdasági és monetáris unió (GMU) kiteljesítése és az áthidaló klauzulák aktiválása; megállapítja, hogy egyetlen javaslathoz sem érkezett négynél több indokolt véleményt; emlékeztet arra, hogy a Szerződések szerepet szánnak a parlamentközi együttműködésnek, hatáskört biztosítva a nemzeti parlamenteknek a jogalkotási és nem jogalkotási kezdeményezések vizsgálatában; üdvözli, hogy a nemzeti parlamentek a szubszidiaritás-ellenőrzési mechanizmustól eltérő eszközökön keresztül aktívan részt vesznek az uniós intézményekkel folytatott jogalkotási párbeszédben; emlékeztet arra, hogy a „narancssárga lapos" eljárást soha nem alkalmazták, és hogy a „sárga lapos" eljárást a 2007 és 2019 közötti időszakban kiadott 439 indokolással ellátott véleményből és 5 513 véleményből csak háromszor alkalmazták; megjegyzi, hogy a nemzeti parlamentek azon jogának érvényre juttatása révén, hogy az úgynevezett korai előrejelző rendszer alapján ellenőrizhessék a szubszidiaritás elvének betartását, részben javultak az uniós intézmények és a nemzeti parlamentek közötti kapcsolatok; hangsúlyozza a Bizottság azon kötelezettségvállalását, hogy a jövőben összesített válaszokat ad azokban az esetekben, amikor legalább négy parlament indokolással ellátott véleményt adott ki, és rugalmasságot ***mutat*** a nemzeti parlamentek felé az indokolással ellátott véleményük benyújtására a Szerződés szerinti nyolchetes határidővel kapcsolatban, figyelembe véve az általános munkaszüneti napokat és ülésszüneti időszakokat; úgy véli, hogy az Európa jövőjéről szóló konferencia kiváló lehetőséget fog biztosítani a polgárok számára, hogy kommunikáljanak a nemzeti szintű jogszabályok tényleges hatásairól, és javaslatokat tegyenek a jogalkotás minőségének javítására irányuló célok elérésére, többek között a szubszidiaritási folyamat újraértékelésére vonatkozóan; emlékeztet arra, hogy az átláthatóság és a nyilvános hozzáférhetőség elengedhetetlen a jogalkotási folyamathoz, és indokolja a nemzeti és regionális parlamentek bevonását, miközben nagyobb legitimitást és bizalmat teremt az Európai Unió demokratikus jogalkotási folyamata iránt; üdvözli e tekintetben a Parlament által a De Capitani ügyben hozott ítélet következményeként a többhasábos dokumentumok közzététele terén elért eredményeket;

14. megjegyzi, hogy az összesen 41 nemzeti parlamentből 2016-ban csupán 26 adott ki indokolással ellátott véleményt, és 2017-ban ez a szám 19-re, 2018-ban pedig 14-re csökkent; hangsúlyozza, hogy ez a csökkenés együtt jár az indokolással ellátott vélemények számának teljes csökkenésével;

15. hangsúlyozza, hogy a vélemények és indokolással ellátott vélemények számának alakulása a 2007 és 2019 közötti időszakban azt mutatja, hogy a nemzeti parlamentek egyre gyakrabban kérnek mélyebb politikai párbeszédet és nagyobb részvételt az uniós politikákról folytatott vitában, és ezért kevesebb időt szentelnek az uniós jogalkotási javaslatok normatív elemzésének;

16. elismeri, hogy 2019 volt az első év a szubszidiaritás-ellenőrzési mechanizmus bevezetése óta, amelyben a nemzeti parlamentek nem nyújtottak be indokolással ellátott véleményt, mivel a két Bizottság közötti átmenet évében jelentősen visszaesett a Bizottság jogalkotási tevékenysége;

17. emlékeztet arra, hogy a Bizottságnak minden jogalkotási javaslat előtt a lehető legszélesebb körű konzultációt kell folytatnia az érdekelt felekkel, figyelembe véve a tervezett intézkedés regionális és helyi dimenzióját;

18. emlékeztet arra, hogy a kisvállalkozói intézkedéscsomagban foglalt „gondolkozz először kicsiben" elv alkalmazása az arányossági teszt alapvető eleme minden jogalkotási javaslat előtt, és annak biztosítására kell törekednie, hogy a kkv-k hangját meghallgassák és azok érdekeit a lehető leghamarabb figyelembe vegyék annak érdekében, hogy kedvező üzleti környezetet teremtsenek az európai gazdaság gerincét képező kkv-k fejlődéséhez;

19. sajnálatát fejezi ki amiatt a gyakorlat miatt, hogy rutinszerűen „az intézmény döntéshozatali folyamatának hatékonyságára" hivatkoznak a jogalkotási előkészítő dokumentumokhoz való hozzáférés megtagadásakor, ami azzal a kockázattal jár, hogy a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés alóli kivételek de facto szabállyá válnak;

20. üdvözli az uniós intézményekre, köztük a Tanácsra kiterjedő kötelező átláthatósági nyilvántartásról szóló intézményközi megállapodás megkötését;

21. hangsúlyozza, hogy az előzetes hatásvizsgálat és az érintett felekkel folytatott egyeztetés fontos eszköz a tájékozott döntéshozatalhoz és kulcsfontosságú eszköz a szubszidiaritás és az arányosság elvei tiszteletben tartásának biztosításához, valamint az elszámoltathatóság és a hatékonyság előmozdításához; hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani és ösztönözni kell a valamennyi érdekelt féllel folytatott rendszeres párbeszédet, valamint a megfelelő és átlátható konzultációt; üdvözli a jobb jogalkotási eszközök alkalmazását és a különböző érintett szakértőkkel való uniós szintű együttműködést a hatásvizsgálatok kidolgozása során; hangsúlyozza, hogy egyszerűsíteni kell ezeket az eszközöket, és az érdekelt felek számára érthetőbbé és használhatóbbá kell tenni azokat; hangsúlyozza, hogy a szubszidiaritás és az arányosság tekintetében sürgősen javítani kell a hatásvizsgálatokat; hangsúlyozza, hogy minden hatásvizsgálat, értékelés és célravezetőségi vizsgálat során el kell végezni a szubszidiaritás és az arányosság elemzését; üdvözli az olyan eszközök alkalmazását, mint a célravezető és hatásos szabályozás program (REFIT) és a Szabályozói Ellenőrzési Testület, amelyek 2017 óta keresik az

egyszerűsítés és a szükségtelen költségek csökkentésének lehetőségeit, mielőtt a Bizottság javaslatot tenne bármely meglévő jogszabály felülvizsgálatára; üdvözli továbbá, hogy az ebből a munkából származó kezdeményezések bekerültek a Bizottság éves munkaprogramjaiba, amelyeket nyomon kell követni a REFIT-eredménytáblán; ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy a Bizottság 2020. évi munkaprogramja 44 kezdeményezést tartalmaz a REFIT keretében; kiemeli, hogy ezeknek a folyamatoknak integrált és kiegyensúlyozott módon figyelembe kell venniük a gazdasági, környezeti vonatkozású és társadalmi hatásokat, és mind minőségi, mind mennyiségi elemzéseket kell alkalmazniuk, valamint foglalkozniuk kell az uniós szintű harmonizáció elmaradásának költségeivel; rámutat arra, hogy az ellenőrzési eszközöket más eszközökkel – például a jövőállósági platformmal (F4F) vagy erre a célra létrehozott hasonló platformmal – további támogatásban lehet részesíteni és tovább lehet fokozni; úgy véli, hogy a REFIT-platformot ki kell terjeszteni annak érdekében, hogy a hangsúlyt a szabályozásból eredő terhek mellett a szubszidiaritás és az arányosság kérdéseire is kiterjesszék; emlékeztet arra, hogy a „jövőálló” szabályozás többek között a gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatóságot is magában foglalja; üdvözli, hogy a két elv a Szabályozói Ellenőrzési Testület által végzett minőség-ellenőrzés részét képezi; hangsúlyozza azonban, hogy a testület függetlenségét tovább lehetne javítani;

22. hangsúlyozza, hogy a jogszabályok szisztematikus felülvizsgálata egyre fontosabb szerepet játszik a jobb szabályozás elérésében; hangsúlyozza e tekintetben annak fontosságát, hogy az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság strukturáltabb együttműködést folytasson az uniós jog alkalmazásának és hatékonyságának értékelése érdekében, annak javítása érdekében; rámutat arra, hogy a tagállamoknak gyorsan, időben és helyesen kell alkalmazniuk az uniós jogszabályokat a további jogszabályok szükségességének megfelelő értékelése érdekében;

23. hangsúlyozza, hogy a „stratégiai előrejelzés” kulcsfontosságú szerepet játszhat az időtálló uniós szakpolitikai döntéshozatal elősegítésében annak biztosítása révén, hogy a rövid távú kezdeményezések hosszabb távú perspektívákon alapuljanak; elismeri, hogy „előrejelző elemeket” építenek majd be a Bizottság minőségi jogalkotási programjába, a hatásvizsgálatokba és az értékelésekbe; megjegyzi továbbá, hogy a „stratégiai előrejelzés” támogatni fogja a REFIT programot, amely lehetőségeket tár fel a szabályozási terhek csökkentésére és annak biztosítására, hogy a meglévő uniós jogszabályok továbbra is megfeleljenek a jövő kihívásainak;

24. megjegyzi, hogy a Szabályozói Ellenőrzési Testület 2017-ben összesen 53 hatásvizsgálatot és 17 külön értékelést vizsgált meg; megjegyzi, hogy e hatásvizsgálatok 43 %-a és a Szabályozói Ellenőrzési Testület által vizsgált értékelések 41 %-a kezdetben negatív véleményt kapott, és hogy szinte minden hatásvizsgálat esetében a szolgálatoknak javítaniuk kellett a jelentéseket annak érdekében, hogy megfeleljenek a testület minőségi előírásainak; arra a következtetésre jut, hogy az eredeti hatásvizsgálatok és értékelések minőségét jelentősen javítani kell; sajnálja, hogy a testület 2019-ben csak egy hatásvizsgálatot vizsgált meg;

25. támogatja a Bizottság jogalkotási aktusok mérlegelését megelőző előzetes értékelés melletti elköteleződését; úgy véli, hogy a Bizottságnak és a nemzeti hatóságoknak továbbra is szorosan együtt kell működniük annak értékelése érdekében, hogy az uniós jogszabályok milyen tényleges hatást gyakorolnak a polgárokra, a vállalkozásokra és a környezetre; üdvözli továbbá a nemzeti parlamentek hozzájárulását az előzetes értékeléshez informális politikai párbeszéden keresztül, beleértve a közös saját kezdeményezésű véleményeket is; felszólítja továbbá a tagállamokat, hogy biztosítsák a jogszabályok gyors és következetes átültetését, végrehajtását és érvényesítését, és kerüljék az olyan túlzott és indokolatlan adminisztratív követelményeket támasztását, amelyek alááshatják a belső piac zavartalan működését;

26. üdvözli a Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy hatásvizsgálatokkal értékelje a lehetséges egységes piaci jogszabályok széles és átfogó körét; hangsúlyozza, hogy a független és pártatlan hatásvizsgálatok alapvető és értékes eszközöket kínálnak ahhoz, hogy a jogalkotási döntéshozatali folyamat révén (a közösségi módszer fenntartása mellett) a sürgető kihívásokra – például a digitális és fenntartható átállásra – való gyors reagáláshoz szükséges, megalapozott politikai döntések szülessenek; úgy véli, hogy javítani kell a hatásvizsgálatok tartalmát, alkalmazásukat pedig – további elemek figyelembevételével – oly módon kell kiterjeszteni, hogy időszerűbb és értékesebb hozzájárulást tudjanak kínálni, továbbá jobban figyelembe lehessen venni azokat a politikai szintű döntéshozatal során; emlékeztet továbbá arra, hogy a Parlament és a Tanács csak korlátozott számban végzett hatásvizsgálatokat az érdemi módosításaikról;

27. hangsúlyozza, hogy elfogadásuk előtt a Parlamentnek szükség esetén belső hatásvizsgálatokat kell végeznie a lényegi módosításokkal és azoknak a bizottsági javaslatra gyakorolt lehetséges következményeivel kapcsolatban, amennyiben azokat a Bizottság és szolgálatai még nem elemezték;

28. kiemeli az Európai Parlament Kutatószolgálatának szerepét, amely előzetes hatásvizsgálatokat készít és elvégzi a javaslatok európai hozzáadott értékének elemzését, értékeli a végrehajtást; úgy véli, hogy javítani lehetne a Bizottság és az Európai Parlament Kutatószolgálata közötti együttműködést annak érdekében, hogy ésszerű, gyors és alapos elemzést lehessen végezni a jogalkotási lépésekről és azok lényegi módosításairól, az alternatív megoldásokról, azok lehetséges költségeiről és hasznáról, a várható adminisztratív terhekről, a kkv-k bürokratikus terheiről és az „európai egység hiányából fakadó költségekről”;

2021. június 24., csütörtök

29. üdvözli a „Ossza meg velünk véleményét!” internetes portál létrehozását és annak javítását, és felszólítja a Bizottságot, hogy fejlesszen továbbra is ilyen eszközöket, amelyek az uniós szakpolitikai döntéshozatalhoz közvetlen hozzáférést és abban való részvételt biztosítanak a polgárok és az érdekelt felek számára;

30. javasolja, hogy az Európai Bizottság kellően vegye figyelembe az Európai Számvevőszék ajánlásait az „Ossza meg velünk véleményét” portállal kapcsolatban, különösen azáltal, hogy növeli a konzultációk nyelvi hozzáférhetőségét annak érdekében, hogy a polgárok és az érdekelt felek eldönthessék, mit tekintenek „széles körű közérdeknek”;

31. támogatja a Bizottság szakpolitikai felülvizsgálatok iránti elkötelezettségét, és ösztönzi az utólagos értékelés nagyobb mértékű alkalmazását annak biztosítása érdekében, hogy levonják a tanulságokat a jogszabályok hatékonyságáról és előnyeiről, ami hozzájárulhat a jövőbeli szakpolitikák kidolgozásához és a szabályozási megközelítések javításához;

32. hangsúlyozza, hogy az utólagos értékelések fontos eszközt jelentenek a jogszabályok polgárokra és vállalkozásokra gyakorolt hatásának felmérésére is, és külön figyelmet kell fordítani a kkv-kra gyakorolt hatásra;

33. sürgeti a Bizottságot, hogy a másodlagos jogszabályok egyszerűsítése érdekében még nagyobb mértékben alkalmazza az átdolgozási és kodifikációs eljárásokat;

34. támogatja a válaszok egységes szerkezetbe foglalását, ha hét vagy több nemzeti parlament indokolással ellátott véleményt ad ki a Bizottság valamely jogalkotási javaslatáról, annak ellenére, hogy a „sárga lapos” eljárás megindítására vonatkozó küszöbértéket nem érték el; úgy véli, hogy ez növeli a nemzeti parlamentek nézeteinek láthatóságát;

35. tudomásul veszi az érdekelt felek bevonásán alapuló „egy be, egy ki” elvet, amely révén a Bizottság az újonnan bevezetett terhek ellensúlyozására törekszik – különösen a mikrovállalkozások és a kkv-k esetében – azáltal, hogy mentesíti a polgárokat és a vállalkozásokat az azonos szakpolitikai területre vonatkozó, uniós szinten egyenértékű terhek alól; hangsúlyozza, hogy e megközelítés végrehajtása nem lehet ellentétes a jobb szabályozás célkitűzéseivel, és hangsúlyozza, hogy az nem vezethet a jogszabályok hatályon kívül helyezésére vagy a standardok leszállítására vonatkozó mechanikus döntésekhez, és hogy e megközelítés célja az uniós jogszabályok modernizálása és reformja az új társadalmi kihívások kezelése érdekében; hangsúlyozza, hogy bár az uniós jogi aktusok kidolgozása, átültetése és végrehajtása során a további szükségtelen adminisztratív terheket el kell kerülni, ez nem vezethet a dereguláció hoz vagy a szabályozás hiányához, és nem akadályozhatja meg a tagállamok parlamentjeit abban, hogy ambiciózusabb intézkedéseket tartsanak fenn vagy hozzanak, illetve magasabb szintű szociális, környezetvédelmi és fogyasztóvédelmi normákat fogadjanak el azokban az esetekben, amikor az uniós jog csak minimumszabályokat határoz meg;

36. hangsúlyozza, hogy a nyitott, hatékony, átlátható és független közigazgatási és jogalkotási döntéshozatali folyamat a magas színvonalú szakpolitikák és szabályozás előfeltétele; hangsúlyozza, hogy a harmonizált igazgatási eljárások bevezetése pozitívan járulna hozzá a jó kormányzáshoz és a szabályozási gyakorlatokhoz az EU-ban, és megerősítené a szakértői döntéshozatal és a demokratikus legitimitás közötti kapcsolatot;

37. Üdvözli e tekintetben, hogy a Bizottság a REFIT-platform tapasztalataira építve 2020-ban létrehozta a jövőállósági platformot, a különböző érdekelt felek, tagállami szakértők, valamint a Régiók Bizottsága és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság képviselőinek részvételével működő magas szintű szakértői csoportot, amely tanácsot ad a Bizottságnak arra vonatkozóan, hogy miként lehet hatékonyabbá tenni az uniós jogszabályokat azáltal, hogy azonosítja a meglévő, potenciálisan szükségtelenül megterhelő intézkedéseket és azokat – többek között a digitalizáció révén – hogyan lehet egyszerűsíteni és korszerűsíteni annak biztosítása érdekében, hogy az uniós jogszabályok segítséget nyújtsanak és ne akadályozzák az uniós vállalkozásokat;

38. ösztönzi a nemzeti parlamenteket, hogy vonják be a jogalkotási hatáskörrel rendelkező regionális parlamenteket az uniós jogalkotási kezdeményezésekbe, és támogatja a főbb kezdeményezésekről velük folytatott rendszeres konzultációt, különösen akkor, ha kapcsolat áll fenn a regionális hatáskörökkel; emlékeztet arra, hogy ezek a parlamentek képviseltetik magukat a Régiók Bizottságában, és hogy az EUMSZ 2. jegyzőkönyvének 6. cikke értelmében a nemzeti parlamentek konzultálhatnak velük;

39. emlékeztet arra, hogy a digitális innováció gyorsan fejlődik, és hogy a digitális menetrendet a vállalkozások formálják; ezért alapvető fontosságúnak tartja, hogy – a szubszidiaritás és az arányosság elvének sérelme nélkül – olyan jövőálló szabályokat hozzanak létre, amelyek lépést tartanak a digitális innovációval; megjegyzi, hogy az EU 2017–2019-re szóló kulcsfontosságú jogalkotási prioritásai nagy számban a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság (IMCO) bizottság hatásköréhez kapcsolódó, főként az egységes piaci stratégia és a digitális egységes piaci stratégia végrehajtására irányuló kezdeményezések voltak, az indokolatlan és aránytalan akadályokat felszámoló, valamint a fogyasztók és a vállalkozások javát szolgáló új lehetőségeket megragadó szabályozásra összpontosítva;

40. emlékeztet arra, hogy az uniós jogszabályok általában 27 eltérő szabály helyébe lépnek, ami hozzájárul a belső piac széttöredezettségének csökkentéséhez; felhívja a Bizottságot, hogy a szubszidiaritás és az arányosság értékelésekor biztosítsa, hogy egy mélyebb és méltányosabb belső piac megvalósítására irányuló kezdeményezéseknek a fogyasztóvédelem magas szintjének fenntartása mellett továbbra is a jövőbeli éves programozás kulcsfontosságú pillérét kell képezniük;

41. hangsúlyozza, hogy a jogalkotás minőségének javításával kapcsolatos célkitűzéseket rendszeresen felül kell vizsgálni és a jogalkotás minőségének javítására irányuló menetrend kritériumai alapján – ideértve a nyomon követést és a jelentéstételt is – értékelni kell; kiemeli, hogy a célkitűzéseknek kiegyensúlyozottnak kell lenniük, és hatékonyságuk szempontjából értékelni kell azokat, figyelembe véve a minőségi jogalkotással kapcsolatos tevékenységekre és a külső hozzájárulásokra fordított forrásokat; emlékeztet az összehasonlítható, uniós szintű adatok fontosságára ezen értékelés szempontjából, és felhívja a Bizottságot annak megvizsgálására, hogy a minőségi jogalkotás eszközeinek használata hozzájárult-e a célok eléréséhez, például a jobb szakpolitikai eredményekhez.

42. felszólítja a Bizottságot, hogy figyelembe ezt az állásfoglalást a jobb szabályozásról szóló, már bejelentett közlemény kidolgozásakor;

43. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Régiók Bizottságának, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.